

Nordvision

Styrket public service i Norden

GUNILLA OHLS

Ordförande, Nordvisionen

Nordvisionssamarbeidet har en lang og stolt historie. I år er det 50 år siden generaldirektørene fra DR, NRK, Sveriges Radio og YLE igangsatte et samarbeid på nyhetssiden, som siden har vokst til å omfatte flere sjangre. Samarbeidet ble formalisert i 1959, så i november 2009 feirer vi Nordvisions 50-års jubileum. RUV kom med som partner fra 1966, KVF fra 1985 og KNR fra 2007. I dag er det SVT som representerer Sverige i mediasamarbeidet, med UR som assosiert partner. Samarbeidet har siden starten hatt som målsetting å styrke det nordiske kulturfellesskap og gi det nordiske publikum tilgang til public service innhold av høy kvalitet.

Delte utfordringer aktualiserer samarbeid

De nordiske public service bolagene deler i dag de samme utfordringene: Digitalisering, økt konkurranse og en trangere økonomisk situasjon har gitt bolagene økte gevinster av å samarbeide. Sammen får man flere og bedre programmer – og man sparer penger når kostnadene fordeles på flere bolag.

Samarbeidet har også en misjon – og en visjon – av mer strategisk karakter: Å søke løsninger på utfordringene ved å være public service virksomhet i et stadig skiftende medielandskap.

Samarbeidets innhold

Nordvisionssamarbeidet hviler i dag på tre ben: Samproduksjon, utveksling og vitensdeling.

Bolagene *samproduserer* i alle sjangre – fra reportasjesamarbeid i enkeltstående faktaproduksjoner til storslåtte dramaserier. Samproduksjonene finansieres til dels av inntektene fra distribusjon av kanalene. Gjennom Nordvisionsfonden blir inntektene fra nabolands-seeing slik kanalisert tilbake til nye nordiske produksjoner.

Bolagene *utveksler* programmer og nyhetsinnslag med relevans for det nasjonale publikum i de enkelte land.

Vidensdeling er en viktig del av det nordiske samarbeid, både produsenter og fagmiljø har stor nytte av å diskutere utfordringer og løsninger på alt fra programutvikling til rettighetsproblematikk.

Én time nordisk tv hver dag

Av resultatet for Nordvisions samarbeidet i 2007 ser vi at over 4.000 programmer og over 1.800 timer kommer det nordiske publikum til del gjennom samarbeidet.

Resultat 2007

Totalt	1.848 timer (4.231 program)
Samproduksjoner	1.020 timer (2.472 program)
Utveksling	828 timer (1.759 program)
+ Nyhetsinnslag	1.237

Helt konkret – hvert bolag sender i gjennomsnitt en time nordiske programmer hver dag, året rundt. Dette er tall vi er stolt av, og det er verdt å merke seg at resultatet er det største noensinne, og representerer en fordobling over de ti siste år. Det er også rekord for nyhetsutvekslingen, et resultat av daglige telefonmøter med alle fem land, hvor det tilbys nyhetsinnslag som kan være relevant for de andre.

Samarbeid i alle sjangre

Hvis vi bryter ned tallene for samproduksjoner i programsjanger ser vi også bredden i samarbeidet.

Resultat 2007

Programtimer generert av samproduksjoner, per sjanger:

Børn	147
Drama	440
Fakta	198
Kultur	46
Underholdning	69
Undervisning	111
Ung	9
Totalt	1.020 timer

Fire kategorier utmerker seg i omfang: Barn, Fakta, Undervisning og Drama. Disse danner et særskilt fokus for samarbeidet og er verdt å se nærmere på.

Barn i bildet!

Barneområdet er et viktig område med lange tradisjoner og stor suksess, hvilket skyldes en rekke faktorer:

Det går fint å versjonere barneprogrammer med tale i et språk barna forstår. Barneprodusentene arbeider ofte i reelle samproduksjoner – for eksempel i collections – hvor hvert land lager episoder i en serie drama eller dokumentarproduksjoner.

Både SVTB og NRKs nystartede barnekanal NRK Super har etablert seg godt i markedet. SVTB er suverent største kanal hva gjelder tilbudet til de minste barna. NRK Super har etter ti måneder oppnådd en dekning på 13 % i hele målgruppa (2-11 år) og NRK samler nesten halvparten av de minste seerne når barnetilbudet NRK1 telles med.

Når DRs barnekanal startes opp i 2009 sier det seg selv at behovet på samarbeid på dette området vokser ytterligere.

De nordiske land deler syn på barn og barndom: Det er barns egen virkelighet som står i fokus, med levende barn i bildet. Nærheten i både språk og tematikk er det viktigste konkurransefortrinn for SVT og NRKs barnekanaler mot internasjonale konkurrenter som Disney og Cartoon Network.

Nordvisions-bolagenes syn på barns deltakelse er også årsaken til at de valgte å gå ut av EBUs Junior MGP-samarbeid og i stedet produsere et eget MGP Nordic – med barns egenproduserte sanger og med fokus på lek over konkurranse. Hvert land arrangerer sin nasjonale MGP-finale. Den nordiske finalen, bestående av to vinnere fra hvert land, produseres på omgang mellom SVT, DR, NRK og YLE.

Når vi her kaller Melodi Grand Prix for en *reell samproduksjon* så betyr dette en produksjon hvor man ikke bare deler kostnader, men også samarbeider redaksjonelt og hvor alle bolag bidrar med kreative og produksjonsmessige ressurser.

Undervisning – mer enn skolefjernsyn

”Undervisnings-tv” er et klassisk public service område med lange tradisjoner, men innholdet i begrepet har endret seg mye.

Området spenner bredt, fra klassiske undervisningsprogram til bruk i språkundervisning eller naturfag – til dokumentarer og programserier om mennesker i ulike livssituasjoner, med titler som *Når eldre mister* og *Den perfekte skilsmisse*.

Området satser også på web – og alle bolagene har egne skoleportaler med tjenester tilpasset lærere og elevers behov.

Undervisningsområdet har dessuten arbeidet mye med nordiske redaksjoner: de reelle samproduksjonene: *Den perfekte skilsmisse* og *Nordiske Mand* ble hver laget av én nordisk redaksjon som sammen utviklet og produserte programseriene

Fakta – fra matprogrammer til gravende journalistikk

Faktaområdet har som nevnt stor utveksling av fakta-fritidsprogrammer som mat- og hageprogrammer. I tillegg blir det samprodusert på blant annet dokumentar- og kulturområdet.

Undersøkende journalistikk har et godt researchsamarbeid, hvor man både utvikler ideer og deler resultater. I tillegg til å være kostnadseffektivt er denne modell også god for programmenes innhold: flere og flere saker har et internasjonalt perspektiv som belyses bedre med eksempler fra flere land.

Blant de reelle samproduksjoner på faktaområdet vil vi fremheve samarbeidet om ”Polaråret”, hvor DR, SVT og NRK kan produsere materiale om klimasituasjonen i alle polarområder ved å dele verden mellom seg med hver sine reportasjereiser.

I ”Nordisk Forfatteratlas” har likeledes alle fem nordiske land bidratt til en nordisk webtjeneste med arkivklipp og materiale om over 100 nordiske forfattere.

Drama: nordisk identifikasjon og fascinasjon

Det nordiske dramasamarbeidet står bak svært vellykkede satsninger, og er kanskje den delen av samarbeidet med størst nedslagsfelt i Norden. I fjor ble 440 timer nordisk drama

sendt i prime time på Nordvisionsbolagenes kanaler. Det betyr 440 timer kvalitetsdrama fra nordisk virkelighet – på nordiske språk.

Dramasamarbeidet kan skryte av titler som: *Black Angels (Svartir Englar)* (RUV), *Forbrydelsen* (DR), *Gränsfall* (Svenska YLE), *Gynekologen i Askim* (SVT), *Happy Home* (YLE), *Himmelblå* (NRK), *Hunter* (NRK), *Höök* (SVT) og *Sommer* (DR). Mange av titlene dere ser her kjenner dere kanskje igjen fra tv-sofaen? Det som ikke er så kjent er at de alle sammen er samproduksjoner med to eller flere nordiske partnere.

For å gi dere et dypere innblikk i dramaområdet vil vi se nærmere på produksjonen av dramaserien *Ørnen*, en DR-produksjon med NRK, SVT og RUV som samprodusenter. Og ingen som kan gjøre dette bedre enn Sven Clausen, produsent på *Ørnen* og en rekke av DRs dramasuksesser de senere år.

Svend vil vise klipp fra serien og fortelle hvordan det nordiske samarbeidet ga et økonomisk løft til produksjonen. Dette gjorde det mulig å ikke bare gi det nordiske publikum en gjenkjennelse, gjennom bruk av skuespillere fra Norge, Sverige og Island. Det ga også muligheten for å styrke fascinasjonen for tv-seerne, med mange scener fra Norge, Sverige og Island og med storslåtte bilder fra våre nordiske landskap.

Samarbeidet gjorde ikke bare *Ørnen* mer gjenkjennelig og fascinerende, det ga også god mening å samarbeide om akkurat denne serien, siden tematikken er at moderne kriminalitet er grenseoverskridende.

Dette er også motivasjonen bak samarbeidet på andre områder: i dokumentarer, med problemstillinger som berører flere land – eller på barneområdet, der en konkurranse som MGP engasjerer barn over landegrensene.

Der det gir mening å samarbeide programmessig kommer det også de beste programmer ut av samarbeidet.

Nordvision styrker den nordiske identitetsfølelsen

Med basis i fremgangene i vårt femti år lange Nordvisions-samarbeid vil vi fortsette å utveksle og samprodusere programmer mellom public service bolagene i Norden. I tillegg vil vi samarbeide om nisjeinnhold og -kanaler, om tilbud på nett og om å sikre nordiske rettigheter og en nordisk utnyttelse av våre rikholdige arkiver.

Nordvision er et viktig verktøy for å styrke public service virksomheten i alle de nordiske land. Dette pragmatiske utgangspunkt for samarbeidet er også grunnlag for Nordvisions kulturpolitiske bidrag. Ved å sende utvalgte nordiske programmer med stor interesse for det enkelte lands befolkning gir Nordvisionsbolagene de nordiske tv-seere relevant informasjon og gode opplevelser – på de ulike nordiske språk.

Man kan hevde at *Norden* er et tydeligere begrep i festtaler og politiske samarbeidstaler enn i menigmanns bevissthet. Her spiller Nordvision en viktig rolle. Fortellingene fra de andre nordiske land gir oss innsikt i at vi deler både verdier og konflikter. Slik styrkes vår interesse for hverandre – og opplevelsen av at vi hører sammen.